

PLAYLIST. A l'audició escoltarem fragments de les següents obres:

J.S. Bach: *Concert per a dos violins en re menor BWV 1043*
C.P. Emmanuel Bach: *Die Auferstehung und Himmelfahrt Jesu (oratori)*
C.P. Emmanuel Bach: *Sonata n.1 en la menor H.30*
W.A. Mozart: *Fanstasia en re menor per a piano K.397*
Franz Xaver Mozart: *Quartet en piano en sol menor op.1*
Alexander Scriabin: *Étude n.1 en do sostingut menor op.2*
Julian Scriabin: *Quatre preludis op.2*
Alessandro Scarlatti: *La giuditte, 'Dormi o fulmine di guerra' (oratori)*
Domenico Scarlatti: *Fandango en re menor*
Franz Strauss: *Concert per a trompa n.1 op. 8*
Maître de Sainte Colombe: *'Les Pleures'. Le Tombeau des Regrets*
Richard Strauss: *Suit del 'Cavaller de la rosa'*
Johann Strauss II. *Die Fledermaus, obertura*

PROPERA AUDICIÓ:

Famílies (políticament) il·lustres: cunyadismes
(Diumenge 17 de març a les 12:00 hores)

Llibre(s) de família

L'ofici de compositor, de pares a fills

(Cicle d'audicions comentades per Joan Estrany, crític i divulgador musical)

Els altres mozarts, a l'ombra del pare

AUDICIÓ II

Diumenge, 18 de febrer a les 12'00 h. Entrada gratuïta

De fills prodigis i/o contestataris

A l'ombra del fill

A mitjan horabaixa el Casino Dommayer ja està ple de gom a gom. Els assistents han xuclat els darrers vestigis de sol *endoiant* pels voltants de Schönbrunn i, tot seguit, s'han personat al *camp de batalla*. Som al capvespre del 15 d'octubre de 1845. Schiani, així anomenen al fill gran de Johann Strauss, Johann com son pare, s'alça a la tribuna: al puny esquerre, el violí, a la mà dreta, l'arc. Sense parlament previ ataca les primeres notes d'una polca, d'un galop, qui sap si d'un vals. Amb aquest gest, aparentment inofensiu, Johann Strauss II (1825-1899) ha declarat la guerra al seu pare, Johann Strauss I (1804-1849). No hi haurà armistici fins a la mort del segon, quatre anys més tard. Les dues orquestres, de sengles Strauss, inicien un combat pel ceptre, la batuta de l'habsbürgisme musical: el conflicte intergeneracional està servit. El vals vienès, com el seu futur rei, ha assolit la majoria d'edat.

Contravenint les consignes paternes, Schiani s'ha declarat en rebel·lia i ha armat d'amagat una orquestra amateur, la qual aviat rivalitzarà amb la del seu progenitor. Per si no n'hi hagués prou, els seus dos altres fills mascles del matrimoni fallit amb Anna, Josef i Eduard, també li han sortit carabassa: músics com ell i com el primogènit. Durant dècades la nissaga Strauss es farà un nom dins el ja de per si exigent *milieu* musical vienès.

La dinastia s'allargà fins ben entrat el segle XX i arriba a Johann Strauss III (fill d'Eduard, nebot de Johann II, net de Johann I) i la seva petjada, ara al compàs binari de la *Marxa Radetzky* ara al ternari del *Kaisermarscher*, ressuscita cada 1 de gener a la sala daurada de la Musikverein. Seixanta anys després d'aquesta històrica *soirée* al casino Dommayer, punt d'inflexió de la música lleugera vuitcentista, un altre vienès il·lustre formularia la tesi del complex d'Edip.

A l'ombra del pare

Carl Philipp Emanuel Bach, Franz Xaver Mozart, Julian Scriabin, són els damnificats col·laterals d'unes paternitats atípiques. Fins a quin punt aquesta ascendència privilegiada no els hi ha jugat a la contra fa mal respondre. Indubtablement heretaren el talent dels seus tutors i primers mestres, o almenys, la deformació parental, en podríem dir.

En els tres casos esmentats tot convida a pensar, fins i tot, que els fills, malgrat aquest pretès hàndicap, veneraren la grandesa musical dels pares. CPE servà la memòria del seu pare durant tota la seva extensa carrera com a compositor i intèrpret. L'opus 2 de F.X. porta per títol *Set variacions sobre el minuet de Don Giovanni*. I només podem especular el que podria haver esdevingut Julian Scriabin, musicalment parlant, si hagués pogut viure la meitat d'anys que el seu pare Alexander, qui també morí jove (1872-1915), però no tant.

Les ombres dels pares acostumen a ser més allargades pels fills que no a la inversa, per mandat biològic. La lògica diu que els fills enterren els pares i no a l'inrevés. Els anys i els panys enterren i arxiven les nostres o(m)bres..., per sempre? A vegades a la tomba del celler, a l'obaga d'un angle mort, trobam una ampolla de vi excel·lent, accidentalment o voluntàriament extraviada temps enrere, aleshores l'inert esdevé vida, amb retard, pòstumament. Ai, quantes grans obres pòstumes!

Tanmateix, sempre hi ha hagut (i hi haurà) músics que s'han estimat més restar a l'ombra, atrets per la fresca del desencís i el sojorn del silenci, fugint de la llum letal que tant atreu els papallons i els acaba rostint. *In girum imus nocte et consumimur igni* resa el famós palíndrom llatí, el podeu llegir en ambdues direccions. En aquests casos la penombra és quasi una vocació, no tant un perjudici, una condemna o una col·lateralitat. De clarianes i ombres estan fets les nostres vides i creacions, com de blanc i negre les partitures.

